

16.12.2022

POTILASJÄRJESTÖJEN JA LÄÄKEYRITYSTEN YHTEISTYÖSTÄ - TILAISUUKSIEN JA TAPAHTUMIEN TUKEMINEN

Hyvä potilasjärjestön edustaja,

Lääketeollisuus ry:n jäsenyritykset tukevat usein potilasjärjestöjen järjestämiä tilaisuuksia ja tapahtumia. Tilaisuuksia järjestetään yhteisvoimin ja usein tilaisuutta tukemassa tai toteuttamassa saattaa olla useitakin eri yrityksiä.

Jäsenyritystemme toimintaa ohjaavat Lääketeollisuus ry:n Eettiset ohjeet ja lääkelainsäädäntö. Ohjeet ovat osa toimialamme vastuullisuutta, ja niiden tarkoituksena on lääkkeiden oikean ja turvallisen käytön varmistaminen.

Olipa lääkeyritys sitten pelkkänä tilaisuuden tukijana taloudellisesti tai mukana käytännön toteutuksessa, ohjaavat Eettiset ohjeet, millaista sisältöä tilaisuus voi pitää sisällään. Lääkeyritys ei kuitenkaan voi tukea tilaisuutta, jota se ei voisi itse järjestää.

Lääkeyrityksen on aina tärkeää huomioida, keitä tilaisuuteen osallistuu. Jos tilaisuuden kohderyhmä on kuluttajat, kuten potilaita, omaisia tai muuten aiheesta kiinnostuneita, voidaan heille tarjota yleistä terveystietoa. Lääkehoidoista on lääkeyrityksen tukemassa tilaisuudessa sallittua kertoa vain korostetun neutraalilla tavalla; ainoastaan valmisteen oikeasta ja turvallisesta käytöstä. Lääkkeet voidaan mainita siis vain osana muuta kokonaisuutta ja kokonaisuuden tulee täyttää terveystiedotuksen periaatteet

Olemme koonneet alle keskeisiä seikkoja, jotka potilasjärjestöjen ja lääkäriasiantuntijoiden kannattaa ottaa huomioon, kun tilaisuuden aiheita ja sisältöjä aletaan suunnitella, mikäli tilaisuudelle toivotaan tai on saatu lääkeyrityksen tukea.

Mitä aiheita lääkeyritysten tukemassa tilaisuudessa tai muussa viestinnässä ei voida käsitellä?

- Lääkkeen off-label käyttö eli sellainen lääkkeen käyttö, johon valmistee ei ole myyntilupaa ja mikä ei ole valmisteyhteenvedossa mainittua.
- Sellaisten lääkevalmisteiden mainitseminen tai käsittely, joilla ei ole myyntilupaa Suomessa.

Millaista on hyvä terveystiedotus kuluttajille?

- Terveystiedotuksen lähtökohtana tulee olla jokin tietty sairaus, sen oireet ja sen tunnistaminen, ei eri hoitovaihtoehtojen esittely
- Kokonaisuus kattaa kaikki olennaiset sairauteen liittyvät seikat.
- Annetaan tasapainoinen kuva sairaudesta.
- Ei käsitellä yksittäisiä reseptilääkkeitä tai niiden tuotenimiä.
- Esitetään erilaiset hoitovaihtoehdot tasapuolisesti ja neutraalisti
- Kerrotaan kaikki myös ei-lääkinnälliset hoitovaihtoehdot, kuten elintapamuutokset.
- Jos reseptilääkkeet mainitaan, tulee mainita tasapuolisesti kaikki sairauden hoitoon käytettävät valmisteet.

- Noudatetaan erityistä varovaisuutta, jos sairauden hoitoon on vain yksi hoitovaihtoehto
- Ei ohjata tai kannusteta potilasta tai lääkkeen käyttäjää kysymään valmistetta hoitavalta lääkäriltä.

Yhteistyöstä tulee tehdä sopimus ja sisällöstä on sovittava selkeästi

Lääkeyrityksen potilasjärjestölle antamasta taloudellisesta tai muusta merkittävästä välillisestä tuesta on laadittava kirjallinen sopimus yrityksen ja potilasjärjestön välillä. Tuen tulee aina olla selkeästi määritelty ja kohdistua terveydenhuollon tukemiseen, tutkimukseen tai koulutukseen.

Yritysten vastuu tapahtumien sisällöstä on hyvin laaja

Vaikka käytännössä tilaisuuden järjestelyt tehtäisiin potilasjärjestön toimesta, on tapahtumaa tukenut yritys vastuussa siitä, että tapahtuma on toteutettu kaikilta osin Eettisten ohjeiden mukaisesti.

Näin ollen lääkeyrityksillä on laaja velvollisuus olla selvillä ohjelman kaikesta sisällöstä, koska sitä arvioidaan kuten se olisi yrityksen itsensä tuottamaa. Tämä voi usein käytännössä tarkoittaa esimerkiksi jonkin luennon tai esityksen tarkistamista lääkemarkkinoinnin näkökulmasta. Vastuu koskee myös ulkopuolisten luennoitsijoiden, kuten lääkäreiden käyttämää materiaalia ja esityksen sisältöä.

Lääkeyritysten ja potilasjärjestöjen välinen yhteistyö on tärkeää ja merkityksellistä. Siksi haluamme osaltamme varmistaa, että kaikki osapuolet myös tuntevat alan vastuullisuusnäkökulmat ja ohjeistukset. Niin lain määrittämät reunaehdot kuin Lääketeollisuus ry:n itsesääntelyyn liittyvät Eettiset ohjeet.

Koulutusta ja perehdytystä tarvitaan ja autamme siinä mielellämme. Myös yhteistyökumppanina toimivat lääkeyritykset neuvovat ja kouluttavat asiassa.

Ystävällisin terveisin,

Jaakko Laurila ja Laura Labart

Lääkemarkkinoinnin valvonnan erityisasiantuntijat, Lääketeollisuus ry